

Årsrapport 2017

O save the
orangutan

Red Orangutangen

Borneos orangutang har mere end nogensinde brug for vores hjælp

Op mod 150.000 orangutanger skønnes at være forsvundet på Borneo siden 1999, og forskere slår nu alarm. Der skal en særlig indsats til, hvis Borneos orangutang ikke skal uddø! Det er derfor glædeligt at Red Orangutangen i 2017 kunne indsamle knap 17 millioner danske kroner til at hjælpe og beskytte Borneos kritisk truede orangutang. Det er et flot resultat, der ikke kunne være nået uden vores mange trofaste støtter. Store som små. Så stor tak til hver og en.

Red Orangutangen er langt den største bidragsyder til rehabiliteringscentret Nyaru Menteng, der drives af vores indonesiske samarbejdspartner Borneo Orangutan Survival Foundation (BOSF). Mere end 80 procent af udgifterne til centrets drift dækkes af donationer fra Red Orangutangen. Status er, at der på Nyaru Menteng i øjeblikket er knap 450 orangutanger, hvoraf 136 har gennemgået hele rehabiliteringsprocessen og nu afventer at blive sat fri i regnskoven.

2017 bød på en vigtig strategiændring for vores arbejde. Vi styrker vores nuværende indsats for at hjælpe nødstedte orangutanger, og øger fokus på velfærden for de mange orangutanger på centret. I 2017 indgik Red Orangutangen en partnerskabsaftale med BOSF, som blandt andet skal styrke den fælles indsats for at give alle orangutangerne på Nyaru Menteng de bedst mulige forhold.

Men vi vil også supplere med en ny indsats rettet mod årsagerne til, at der fortsat er så mange nødstedte orangutanger, og øge vores fokus på at beskytte de tilbageværende, vilde bestande af orangutanger på Borneo. Vi fortsætter derfor vores støtte i Mawas, der huser en af Borneos største bestande af vilde orangutanger, og supplerer med en indsats i Rungan River, som huser knap 2.000 orangutanger.

2017 bød på mange stærke resultater, men vi vil gerne fremhæve to konkrete indsatser, som vi er særligt stolte af. Med #orangutanfreedom var vi medafsendere på en global kampagne, der satte fokus på at sikre alle orangutanger et liv i frihed. Dette var fint i tråd med, at 2017 blev året, hvor flest rehabiliterede orangutanger blev genudsat i regnskoven. En anden succesfuld indsats var i samarbejde med 5 lokale landsbygrupper genplantning af 43 hektar ødelagt skov med knap 50.000 stiklinger og blokade af 5 ulovlige dræningskanaler, så Mawas området i fremtiden bedre kan understøtte de vilde orangutanger i området.

Året bød dog også på udfordringer. Ved udgangen af 2017 kunne det konstateres, at indsamlingerne i Sverige og Danmark gik over al forventning, mens indsamlingerne i England og Wales langt fra var rentable. Derfor er det besluttet at lukke ned i England og Wales, og koncentrere os om Skandinavien. Det betyder, at Lone Dröscher Nielsen, som i dag er bosiddende i Wales, desværre ikke længere er ansat i den engelske og wallisiske organisation. Vi har afsøgt mulighederne for fremadrettet at tilknytte Lone Dröscher Nielsen som konsulent til den danske organisation, men det er desværre ikke lykkedes at opnå enighed om vilkårene herfor. Vi håber, at Lone Dröscher Nielsen på anden vis kan fortsætte sit pionerarbejde for at redde den kritisk truede orangutang.

Situationen for Borneos orangutang og dens naturlige levesteder er yderst kritisk. I Red Orangutangen håber vi, at vi igennem en målrettet indsats sammen med vores indonesiske og internationale samarbejdspartnere kan bidrage til at beskytte og bevare Borneos orangutang og dens sidste levesteder. Herunder også bidrage til at mindske konflikterne mellem orangutangen og lokalbefolkningens sociale og økonomiske udvikling.

Orangutangen har brug for din hjælp – også i 2018.

Med venlig hilsen

Hanne Gürtler
Direktør

Oplysningsfokus i 2017

Illegal handel med orangutanger

Red Orangutangen satte i 2017 fokus på illegal handel med orangutanger. Et af tiltagene var en underskriftsindsamling i starten af året mod brugen af orangutanger i Thailands turistindustri. Mere end 3.000 underskrev en appel, som blev sendt til Thailands Minister for Naturressourcer og Miljø. Red Orangutangen modtog svar om, at myndighederne i Thailand arbejder for bedre håndhævelse af loven og gennemfører oplysningskampagner for at udbrede viden om illegal handel med dyr.

Et andet tiltag var reportager om den bortsmuglede orangutangunge Taymur, som blev hentet hjem fra Kuwait og overført til rehabiliteringscentret Nyaru Menteng.

Verdenssensationen Alba

Red Orangutangen kunne i maj sammen med BOSF præsentere verdens første albino orangutang, Alba, for offentligheden. Vores indonesiske samarbejdspartner reddede hende i en landsby, hvor hun blev holdt som kæledyr. I september deltog Red Orangutangen i en global indsamling for at skaffe midler til etablering af en beskyttet regnskovsø til Alba og hendes tre nye orangutangvenner på Nyaru Menteng.

#Orangutanfreedom

Red Orangutangen deltog i efteråret i en global kampagne, #orangutanfreedom, sammen med vores internationale og indonesiske samarbejdspartnere for at sikre alle orangutanger et liv i frihed. Kampagnen omfattede blandt andet en konkurrence om deltagelse i en genudsætning af en rehabiliteret orangutang. Kampagnen nåede langt ud, og deltagere fra 78 lande deltog i kampagnen.

Palmeolien og dens konsekvenser for orangutangen

Red Orangutangen satte i efteråret fokus på den øgede efterspørgsel på palmeolie og konsekvenserne for orangutangen og dens regnskovshjem. Dette skete blandt andet gennem en underskriftsindsamling mod brugen af palmeolie i EU's biodiesel. Knap 10.000 danskere og svenskere underskrev en opfordring om at beskytte orangutangen og dens levesteder, som blev sendt til en række danske politikere, EU parlamentsmedlemmer og EU-Kommisæren for Klima og Energi. Vi modtog i et svar fra EU-Kommisærens sekretariat, at man arbejder for gradvist at mindske brugen af palmeolie i biodiesel frem mod 2030.

Beskyttelse af de vildtlevende orangutanger

Red Orangutangen satte i 2017 gennem forskellige medier fokus på beskyttelsen af de vildtlevende orangutanger. TV-programmet Kurs mod Fjerne Kyster viste således i februar to udsendelser fra Borneo, hvor Red Orangutangen viser rundt på de projekter, som vi støtter til bevarelsen af Borneos orangutang. Derudover lavede Red Orangutangen og DK4 en særudsendelse om den levende regnskov, som blev vist i juni måned.

Rekordmange orangutanger fik deres frihed i 2017

Red Orangutangens indonesiske samarbejdspartner BOSF kunne i 2017 give 170 orangutanger friheden tilbage. Dette er et af mange resultater, som er opnået gennem støtten fra blandt andre Red Orangutangen. BOSF driver to rehabiliteringscentre på Borneo, Nyaru Menteng og Samboja Lestari. Red Orangutangen finansierede i 2017 mere end 80 procent af aktiviteterne på centret Nyaru Menteng.

Redning af 37 forældreløse orangutangunger, rehabilitering og omsorg for 422 orangutanger, og 50 genudsættelser i den vilde regnskov. Sådan lyder nogle af de markante resultater som Red Orangutangen i samarbejde med BOSF opnåede i 2017.

37 nye orangutanger kom til centeret i år – en af dem blev en verdenssensation!

I 2017 reddede BOSF i samarbejde med de indonesiske myndigheder 37 forældreløse orangutanger, som havde mistet deres mødre under skovbrande, eller som ulovligt havde været holdt som kæledyr efter at deres mødre var blevet slået ihjel. Alle med hver deres særlige og ofte frygtelige historie.

Én skilte sig dog ud som noget helt særligt. Alba er den hidtil eneste kendte albino orangutang, og hun blev reddet af BOSF til rehabilitering på Nyaru Menteng.

Nyt babyhus i Nyaru Menteng

I sensommeren 2017 kunne Nyaru Menteng indvie et nyt babyhus til de mindste orangutanger. Huset har plads til mellem 25 og 30 orangutangunger i alderen 0 til 3 år, og har blandt andet en indendørs legeplads og bedre aktivitetsmuligheder. Et nærliggende skovområde er indrettet med platforme og aktivitetsmateriale, så de mindste også kan boltre sig i regnskoven om dagen.

Flere indflyttere på øerne

Sidste fase af rehabiliteringen i Nyaru Menteng sker på særlige regnskovsøer, også kaldet ø-universiteter, hvor orangutangernes færdigheder i at leve som vilde orangutanger testes og evalueres. Typisk bor de her i et års tid inden endelig genudsættelse i den vilde regnskov. I 2017 udsatte BOSF i alt 95 orangutanger, heraf flere fra Nyaru Menteng til den 3.419 hektar store regnskovsø kaldet Salat Island. Øen fik BOSF rådighed over i slutningen af 2016.

Rekord mange genudsættelser i den vilde regnskov

I 2017 blev i alt 50 rehabiliterede orangutanger fra Nyaru Menteng genudsat. Dette bringer det samlede antal genudsatte orangutanger fra Nyaru Menteng op på i alt 229 siden 2012.

Genudsættelserne af de rehabiliterede orangutanger fra Nyaru Menteng foregik primært i Bukit Baka Bukit Raya Nationalpark (TNBBBR) - Et særstatusområde der er fire gange større end Bornholm.

Red Orangutangen deltog i årets sidste genudsættelse af 6 rehabiliterede orangutanger i Nationalparken. Udsættelsen var kulminationen på års arbejde, og for alle involverede var det en stor oplevelse at se de 6 udvalgte orangutanger indtage deres nye, vilde regnskovshjem.

Monitorering og beskyttelse af genudsættelsesområder

Red Orangutangen mødte, i forbindelse med genudsættelsen af seks orangutanger i TNBBBR, det team af lokale, som monitorerer de genudsatte orangutanger. Her fik vi præsenteret skitsen til en ny permanent lejr til overvågning af de genudsatte orangutanger i Nationalparken.

#ORANGUTANFREEDOM

RESULTAT 2017:

170 ORANGUTANGER FIK DERES FRIHED I 2017

• 95 flyttet til regnskovs øer

(sidste fase før genudsættelse)

• 75 genudsat i regnskoven

50 fra Nyaru Menteng

- 42 i Bukit Baka Bukit Raya Nationalpark

- 8 i Bukit Batikap Nationalpark

25 fra Samboja Lestari i Kehje Sewen

Lejren vurderes vigtig, og den vil blive etableret, så snart at der er rejst midler hertil. Red Orangutangen mødte også høvdingen for det lokale naturfolk, og fik et indtryk af betydningen af uddannelse og involvering af lokalbefolkningen i beskyttelsen af de genudsatte orangutanger.

Evaluering af dyrevelfærden

Red Orangutangen besøgte sammen med vores samarbejdspartnere i Tyskland og Schweiz rehabiliteringscentret Nyaru Menteng, og gennemgik alle faciliteterne og aktiviteterne sammen med BOSF. Udfordringer og muligheder for at forbedre forholdene for de mange orangutanger på centret blev diskuteret, og nye indsatser for 2018 blev identificeret. Herunder besluttede vi etablering af en udendørs legeplads til de mindste orangutanger i umiddelbar tilknytning til babyhuset. En anden indsats bliver sikring af mere beskyttet regnskov, så de prægtige fuldvoksne hanner, som har siddet i bure i mange år, også kan få et liv i frihed i regnskoven eller på sikrede regnskovsøer.

Intensiveret arbejde med at beskytte den vildtlevende orangutang i 2017

Mere end nogensinde før er der behov for at sætte ind mod den hastige skovrydning og ødelæggelse af orangutangernes naturlige levesteder samt den omfattende ulovlige jagt og handel med orangutanger. I samarbejde med vores lokale partnere på Borneo har Red Orangutangen derfor intensiveret arbejdet med at mindske truslerne. Vi vil sikre, at der også fremover vil være vilde orangutanger i Borneos oprindelige regnskove.

I forhold til at bevare den oprindelige regnskov er det af afgørende betydning at involvere lokalbefolkningen. I 2017 blev et langsigtet projekt med at sikre rettigheder, samt uddanne og involvere naturfolket dayakkerne i forvaltningen af skoven i Mawas, succesfuldt afsluttet.

Mawas-området, der er på størrelse med Fyn, har en enestående biodiversitet, og er hjemsted for en af verdens største tilbageværende bestande af vilde orangutanger.

Ligesom orangutangerne er dayakkerne dybt afhængige af regnskoven, og når den ryddes, bliver deres liv også kraftigt forringet. Red Orangutangen samarbejder derfor med den indonesiske partner BOSF-Mawas og lokale dayaksamfund om forskellige tiltag til at værne om deres rettigheder og regnskoven.

Internationale undersøgelser viser, at det er en af de mest effektive måder at beskytte regnskovsområder på. Igennem kortlægning og omfattende dokumentation af dayakkernes landområder, traditionelle skikke og brug af skoven, kan lokalbefolkningen nu bevise deres ret til at bo i området og benytte naturressourcerne på bæredygtig vis.

Mange lokale har desuden deltaget i undervisning i demokratiske processer, rettigheder, udarbejdelse af langsigtede udviklingsplaner og forvaltning af naturressourcerne.

Projektet blev finansieret via en bevilling til Red Orangutangen fra Civilsamfundspuljen, og det har allerede skabt vigtige resultater og viden. Alt i alt løsninger som vil bidrage til at bevare Mawas-området over 2500 vildtlevende orangutanger, og det er et eksempel på "best practice", som kan udbredes til andre områder fremover.

Genetablering af orangutanghabitat gennem lokalinddragelse

De seneste to år har 63 lokale beboere fra landsbyen Mangkatip deltaget i genplantning og genetablering af et orangutanghabitat i Rantau Upak i Mawas. En del af beplantningen består af frugttræer på 73 hektar.

Rantau Upak består af afskovet tørvemose, der blandt andet er blevet ødelagt på grund af dræningskanaler. Dræningen medfører, at tørvemosens økosystem ødelægges og store mængder af CO₂ udledes. Tørvnen bliver desuden let antændelig og øger risikoen for store skovbrande.

Samarbejdsprojektet har medført oprettelsen af planteskoler i landsbyen, og lokale er blevet uddannet i blandt andet genplantning, brandslukning og monitorering af skoven.

Hundredevis af patruljeringer blev foretaget af lokale patruljeringsgrupper for at monitorere og bekæmpe skovbrande og ulovlig tømmerhugst. I alt blev der i 2017 opdaget 92 sager med ulovlige aktiviteter, og fem tilfælde af brande, som blev slukket af patruljerings-grupperne.

På politisk plan bliver der også arbejdet med at bevare områdets status som fredet, og der har været afholdt utallige møder med regeringen.

Alle dele af arbejdet er uhyre vigtigt, for selvom området har status som fredet, så er orangutangerne og skoven under konstant pres fra illegal tømmerhugst, minedrift, skovbrande, og skiftende politiske dagsordner, der truer med igen at åbne området op for blandt andet plantagedrift.

Bevarelse af orangutanger udenfor beskyttede områder

Det anslås at 80% af Borneos orangutanger lever i områder uden nogen form for beskyttelse. Dette gør dem ekstremt udsatte overfor ekspanderende plantager og anden industriel vækst.

Et eksempel på dette, er Rungan-området i Central Kalimantan. Her har ca. 2000 vilde orangutanger

i generationer levet side om side med den lokale Dayak-befolkning. Nu er områdets mangfoldige regnskov truet af omlæggelse til fordel for palmeolieplantager, hvilket vil have altoverskyggende konsekvenser for både orangutanger og mennesker.

Derfor gik Red Orangutangen og den lokale partner Borneo Nature Foundation sammen, og vi har sikret midler fra Civilsamfundspuljen til at hjælpe den indfødte Dayak-befolkning med at få anerkendt deres rettigheder til jorden. Rettigheder der også er med til at sikre skoven mod rydning.

Langsigtede løsninger for genudsættelsesområder

Når det gælder bevarelsen af de vilde bestande af orangutanger, så er langsigtede løsninger den eneste vej.

I Øst-Kalimantan lever 80 rehabiliterede orangutanger igen som vilde i genudsættelsesområdet Kehje Sewen. Den lokale Dayak Wehea befolkning er stolte over deres nye naboer, og de mener, at orangutangen er reinkarneret menneske. Dayak Wehea-folket har dog mistet stort set al deres landbrugsjord til palmeolieplantager og minedrift.

Baseret på erfaringerne fra Mawas samarbejdede Red Orangutangen med BOSF-RHOI i 2017 om at sikre befolkningen bedre rettigheder og levevilkår. Dette er fortsat i Red Orangutangens fokus, og vil skabe bæredygtige løsninger til gavn for naturfolket, såvel som skoven og de genudsatte orangutanger.

Sådan blev pengene brugt i 2017

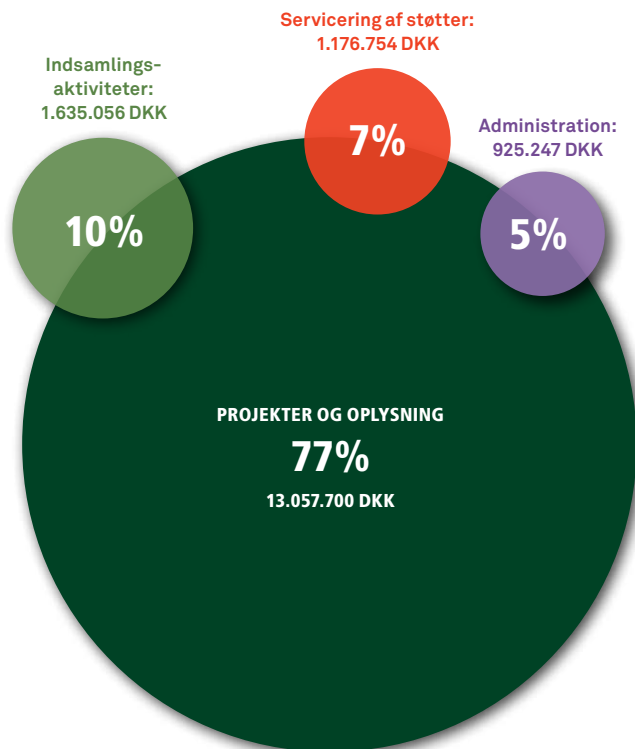
Indsamlede midler

Red Orangutangen indsamlede i 2017 16,9 millioner kroner, heraf 15,5 i Danmark og 1,4 i Sverige fra private bidragsydere, fonde og virksomheder.

Fordeling af midlerne

Red Orangutangen anvendte i 2017 13,1 millioner kroner til formålsbestemte aktiviteter, hvilket svarer til 77,4 % af de indsamlede midler. Der blev uddelt 9,2 millioner kroner til projekter på Borneo, heraf 7,2 millioner kroner til rehabiliteringscentret Nyaru Menteng.

Red Orangutangen har i 2017 sammenlagt brugt knap 3,7 millioner kroner svarende til 22,2 % af de indsamlede midler på servicering af støtter, administration og indsamlingsaktiviteter. Udgifterne til administration var i 2017 på 5,4 %. 0,4 % af de indsamlede midler blev overført til 2018.

*) ikke anvendte midler overført til 2018.

TAK TIL

Samarbejdspartnere

Større donationer

- Naturlif
- Essential Foods
- Spar Nord / Aalborg Zoo
- Torben og Alice Frimodts Fond
- Dr. Magrete og Prins Henriks Fond
- Lund Fonden
- Fru Ellen Bremerdals Fond til Hjælp for Hjemløse Katte og Andre Vildtlevende Dyr

Sponsorer

Dancover • Rigtig Hundemad • Mureren.nu • Svane Rejser • Vision Care • Shoe by shoe • Concilio & Co
Proces Konsulenterne • Tandlæge Therese Hamilton • Bee's Knees • Fysioterapi & Træning • Lindquist & CO
Jørgen Kruuse • Assens Fjernvarme • Ready2consult • Avantek • Coco Bed & Breakfast • Södra Timber
Xavana Consulting • Danish Speciality Food • Krarup-Thomas International • Schier Håndværker Service
Radiflex • Finmann VVS • Quality Pellets • Fiskeskipper Kresten Hjelm Christensen • Quality Wind Inspections
Pentia • Dalum Dyreklinik • Monkeyglasses • Nordisk Profil • CreaSign • Sort Til Hvidt Rengøring • Salon Centrum
Patientprotector Danmark • Rejsekontoret Ulla Møller Andersen

En særlig tak til de tusindvis af privatpersoner, der støtter vores arbejde.

SavetheOrangutan_org

Red Orangutangen

Amagertorv 13, 3. sal
1160 København K
Danmark

T +45 33 93 06 50
E info@redorangutangen.dk
www.redorangutangen.dk